

Το οικολογικό πρόβλημα υπό την προοπτική της Ορθόδοξης Θεολογίας (Πολυξένη Δημοσθένους)

/ [Πεμπτούσία](#)

Διαστάσεις του προβλήματος και τρόποι απάμβλυνσής του

Ο «καλός λίαν» κόσμος του προπρωτικού παραδείσου (Γένεση, 1:28-31) μετατράπηκε σε «κτίση συστενάζουσα και συνωδίνουσα άχρι του νυν» (προς Ρωμαίους, 8:22). Στον παράδεισο δεν υπήρχε οικολογικό πρόβλημα, δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα. Η πτώση των πρωτοπλάστων διετάραξε τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, ταυτόχρονα όμως και τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση αφού η φύση δημιουργήθηκε και τέθηκε στην υπηρεσία εκείνου. Ένας αμαρτωλός και εγωϊστής άνθρωπος δεν μπορούσε παρά να αστοχήσει στη διατήρηση της παρθένας φύσης και να αρχίσει να την καταστρέφει, όπως ακριβώς άρχισε να καταστρέφει και τον πλασμένο «κατ' εικόνα» εαυτό του.

Εισαγωγή

Η αντίληψη που επικράτησε κυρίως στον δυτικό πολιτισμό, ότι δηλαδή η νοητική ικανότητα είναι το κύριο χαρακτηριστικό της ταυτότητας του ανθρώπου και ότι ο άνθρωπος είναι απόλυτος κυρίαρχος της φύσης και του πλούτου της, έχει οδηγήσει σε σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, ώστε η οικολογική κρίση να αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα που απασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι δύο από τα βραβεία Νόμπελ του 2007 δόθηκαν σε επιστήμονες και οργανισμούς που δραστηριοποιήθηκαν ερευνητικά και κοινωνικά σε θέματα προστασίας και αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος.

Η μονόπλευρη έμφαση του δυτικού πολιτισμού στις διανοητικές ικανότητες του ανθρώπου, η σταδιακή αποξένωσή του από το φυσικό περιβάλλον, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη που ήταν φυσικό επακόλουθο της βιομηχανικής επανάστασης (18ος-19ος αιώνας μ.Χ.) και η υποβάθμιση των ηθικών αρχών και αξιών έχουν οδηγήσει σε ένα πρότυπο σύγχρονου ανθρώπου που χαρακτηρίζεται από τον ατομικισμό, τον ευδαιμονισμό, τον υπερκαταναλωτισμό και την προκλητική αδιαφορία τόσο για τον συνάνθρωπο όσο και το φυσικό του περιβάλλον. Ένα φυσικό περιβάλλον το οποίο όχι μόνο έχει δουλικά καθυποταχθεί και καταχρηστικά εξαντληθεί, αλλά πλησιάζει κυριολεκτικά τα όρια της κατάρευσής του με αποτέλεσμα η δικαιολογημένη αγωνία μας για την υφιστάμενη

κατάστασή του να πλησιάζει τα όρια του άγχους. Μια αγωνία που πηγάζει από την αυτονόητη και στενή σχέση ανθρώπου και περιβάλλοντος, πολιτισμού και βιοτικού επιπέδου.

Σ' αυτή την περιβαλλοντική υποβάθμιση και οικολογική καταστροφή που δεν αποτελεί πλέον μόνο αντικείμενο αποκαλυπτικών προφητειών, αλλά φυσιολογική κατάληξη μιας ανεξέλεγκτης πορείας με μοιραίες επιπτώσεις για τον άνθρωπο και την επιβίωσή του στον πλανήτη γη, η Ορθόδοξη εκκλησία έχει να προβάλει τον Λόγο και την Ζωντανή Παρουσία της. Τον Λόγο της που αναμορφώνει ανθρώπους και αντιλήψεις και τη δισχιλιετή Παράδοσή της που πανηγυρικά διακηρύσσει «Θεόν-Λόγον σαρκωθέντα και νικήσαντα θανάτου το κράτος» και έμπρακτα με τους βίους των Αγίων της αποδεικνύει ότι ο μεταπτωτικός άνθρωπος μπορεί ν' ανακτήσει πάλι την αρχέγονη καλοσύνη του, να συμφιλιωθεί με τη φύση και να σωθεί και να τη σώσει.

Το Οικολογικό Πρόβλημα Όλες οι δραστηριότητες του ανθρώπου και αυτές ακόμη οι βασικές που σχετίζονται με την επιβίωσή του ή αποσκοπούν στην αναβάθμιση του βιοτικού του επιπέδου έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. Όμως, ενώ στο παρελθόν οι περιβαλλοντικές αλλοιώσεις ήταν φυσικά αποδεκτές, με τη βιομηχανική επανάσταση και την εξέλιξη της τεχνολογίας η κλίμακα και ο ρυθμός αλλαγής των περιβαλλοντικών επιπτώσεων-αλλοιώσεων είναι τέτοιος σε ένταση, έκταση και είδος, που ξεπερνά την ικανότητα της φύσης να αναλάβει και να επουλώσει τα τραύματά της.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι τόσες πολλές και ποικίλες που κατατάσσονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με την έκταση, το είδος και τον τρόπο και χώρο δράσης των ρύπων. Έτσι οι επιπτώσεις ανάλογα με την έκτασή τους διακρίνονται σε α) τοπικές, β) περιφερειακές και γ) υδρογειακές. Όσον αφορά δε το είδος, μπορεί να είναι χημικές ουσίες (π.χ. διοξείδιο του άνθρακα, διοξίνες κ.ά.), να είναι ακτινοβολίες (π.χ. ραδιενέργεια, υπεριώδης ακτινοβολία, ηλεκτρομαγνητικά κύματα κ.ά.) η ακόμη και βιολογικοί ρύποι (π.χ. βακτήρια, ιοί, τοξίνες και μεταλλαγμένα προϊόντα). Τον χώρο δράσης των ρύπων αποτελούν τα επί μέρους περιβαλλοντικά διαμερίσματα/σφαίρες που είναι η ατμόσφαιρα, η υδατόσφαιρα και η γεώσφαιρα. Οι σφαίρες αυτές σύμφωνα με τη φυσική κατάσταση της ύλης που τη συνθέτουν αποτελούν ξεχωριστούς χώρους, όμως βρίσκονται σε διαρκή αλληλεπίδραση μεταξύ τους και πιθανές αλλοιώσεις στη μία σφαίρα, επιφέρουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στις άλλες. Έτσι π.χ. αυξημένες εκπομπές διοξειδίου του θείου από μηχανές αυτοκινήτων και βιομηχανικών μονάδων, αλλά και καυστήρων θέρμανσης στην ατμόσφαιρα έχει σαν αποτέλεσμα το σχηματισμό όξινης βροχής, η οποία όταν πέφτει στη γη έχει σαν αποτέλεσμα

τόσο τη διάβρωση των πετρωμάτων όσο και την όξυνση των λιμνών με αποτέλεσμα την υποβάθμιση και ακαταλληλότητά τους για ορισμένες μορφές χλωρίδας και πανίδας.

[Συνεχίζεται]